

ZORUNLU DEPREM SİGORTASINA DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

Zorunlu deprem sigortasının düzenlenmesi; 4484 sayılı Kanunla değişik 27/8/1999 tarihli ve 4452 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 25.11.1999 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Amaç

Madde 1- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, meydana gelecek deprem afeti sonucu bina maliklerinin veya intifa hakkı sahiplerinin, binaların ziyaı veya hasarlanması nedeniyle uğrayacakları maddi zararlarının karşılanmasını teminen zorunlu deprem sigortası yaptırmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamındaki bağımsız bölümler, tapuya kayıtlı ve özel mülkiyete tabi taşınmazlar üzerinde mesken olarak inşa edilmiş binalar, bu binaların içinde yer alan ve ticarethane, büro ve benzeri amaçlarla kullanılan bağımsız bölümler ile doğal afetler nedeniyle Devlet tarafından yaptırılan veya verilen kredi ile yapılan meskenler zorunlu deprem sigortasına tabidir.

Kamu kuruluşlarına ait binalar ile köy yerleşik alanlarında yapılan binalar bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında zorunlu deprem sigortasına tabi değildir.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanun Hükmünde Kararnamede geçen;

a) Bakan veya Bakanlık: Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan veya Bakanlığı,

b) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,

c) Kurum: Doğal Afet Sigortaları Kurumunu,

d) Kurul: Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulunu,

e) Zorunlu deprem sigortası: Depremi doğrudan veya dolaylı neden olacağı maddi zararları, 10 ncu madde gereğince belirlenen tutara kadar teminat altına alan zorunlu sigortayı,

ifade eder.

Doğal Afet Sigortaları Kurumu

Madde 4- Sigorta yapmak ve bu Kanun Hükmünde Kararname ile kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere, Bakanlık nezdinde kamu tüzel kişiliğini haiz "Doğal Afet Sigortaları Kurumu" kurulmuştur.

Kurum, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 832 sayılı Sayıştay Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi değildir.

Kurumun sigorta primi alacakları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Kurumun yıllık hesap, işlem ve harcamaları Müsteşarlık tarafından denetlenir.

Vergiden muafiyet

Madde 5 - Kurum ve gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Kurumun yönetimi

Madde 6 - Kurum, biri başkan olmak üzere toplam yedi üyeden oluşan "Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulu" tarafından yönetilir.

Kurumun teknik işleri; Müsteşarlık tarafından bir sözleşme ile bir sigorta veya reasürans şirketine Kurum idarecisi sıfatıyla yürütülmek üzere verilir. Sözleşme, en fazla beş yıllık süre için yapılır ve aynı usule göre yenilenebilir.

Doğal Afet Sigortaları Kurumu Yönetim Kurulu

Madde 7- Kurul üyeleri aşağıdaki kişilerden oluşur :

- a) Başbakanlığı temsilen Başbakanlık Müsteşarınca belirlenecek en az genel müdür yardımcısı düzeyinde bir üye,
- b) Müsteşarlığı temsilen Sigortacılık Genel Müdürlüğünden en az genel müdür yardımcısı düzeyinde bir üye,
- c) Bayındırlık ve İskân Bakanlığını temsilen doğal afetler konusunda deneyimli en az genel müdür yardımcısı düzeyinde bir üye,
- d) Sermaye Piyasası Kurulunu temsilen fon yönetiminde deneyimli en az daire başkanı düzeyinde bir üye,
- e) Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliğini temsilen sigortacılık ve reasürans konusunda en az yedi yıl deneyimli bir üye,
- f) İnşaat, jeofizik, jeoloji mühendisliği veya dengi bölümlerinden mezun ve deprem konusunda en az yedi yıl deneyimli, Müsteşarlıkça belirlenecek bir üye,
- g) Kurum idarecisini temsilen en az genel müdür yardımcısı düzeyinde bir üye.

Kurul üyeleri, Müsteşarlığın teklifi üzerine Bakan tarafından atanır. Bakan, üyeler arasından birini başkan olarak görevlendirir.

Kurul üyeliğine atanan kimseler beş sene için görev yaparlar ve en fazla iki kere atanabilirler.

Kurula atanan üyeler, temsil ettikleri kuruluşlardan ayrıldıkları takdirde Kurul üyelikleri sona erer. Bu nedenle veya diğer herhangi bir nedenle üyelikleri sona erenlerin yerlerine ilgili kuruluş tarafından en geç iki ay içinde yeni bir üye seçilir ve yukarıda belirtilen usule göre atamaları yapılır. Bu şekilde atananlar, yerine atandıkları üyelerin sürelerini tamamlarlar.

Kurul üyelerinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) nci alt bentlerinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur.

Kurul en az beş üyenin katılımıyla toplanır ve kararlarını en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla alır.

Kurulun temsili başkan tarafından, Kurulca alınan kararların yürütülmesi Kurum idarecisi tarafından yapılır.

Kurul başkan ve üyelerine kamu iktisadi teşebbüslerinde yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen aylık ücret ve diğer ödemeler tutarında ücret ödenir.

Kurulun görevleri

Madde 8- Kurulun görevleri şunlardır:

- a) Kurumun işleyişine ilişkin politikaları tespit etmek ve çalışma planını düzenlemek,
- b) Kurum idarecisinin çalışma usul ve esaslarını belirlemek,
- c) Kurum nam ve hesabına zorunlu deprem sigortası sözleşmesi yapmaya yetkili sigorta şirketlerini ve uymaları gerekli usul ve esasları Müsteşarlığın görüşünü alarak belirlemek,
- d) Tazminat ödemelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve tazminat ödemelerinin en kısa sürede yapılmasını sağlamak,
- e) Risk paylaşımı ve reasürans planını onaylamak,
- f) Kurum kaynaklarının yatırıma yönlendirilmesine ilişkin usul ve esasları tespit etmek,
- g) Halkla ilişkiler ve tanıtım kampanyaları yapılmasına karar vermek,
- h) Zorunlu deprem sigortasına tabi bütün binaların sigorta kapsamına alınmasını temin için gerekli tedbirleri almak.

Kurul, görev alanına giren konularda bilimsel çalışma ve araştırmalar yaptırabilir ve gerekli gördüğü takdirde; kadro karşılığı aranmaksızın, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı veya yabancı, proje süresiyle sınırlı olmak kaydıyla özel sözleşmeli danışman çalıştırabilir.

Sigorta yapma ve yaptırma zorunluluğu

Madde 9- Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamındaki bağımsız bölümler ve binalar için, malikler veya varsa intifa hakkı sahipleri tarafından zorunlu deprem sigortası yaptırılır.

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden sonra mesken olarak inşa edilecek bağımsız bölümler ve binalar için, ilgili mevzuat çerçevesinde inşaat ruhsatı alınmış olması kaydıyla, iskan izninden veya içinde yaşanmaya başlanmasından itibaren bir ay içinde zorunlu deprem sigortası yaptırılır.

İlgili sigorta şirketi, sigorta sözleşmesinin bitiminden en az bir ay önce taahhütlü mektup, telgraf ya da noter kanalıyla sözleşmenin sona ereceğini ve yeni bir sigorta yaptırma zorunluluğunu sözleşme sahiplerine bildirir. Sigorta sözleşmesinin, sona ermesinden itibaren bir ay içerisinde yenilenmemesi durumunda Kurumun sigortadan kaynaklanan sorumluluğu sona erer.

Sigorta teminatı, tarife ve talimatlar, komisyonlar

Madde 10- Zorunlu sigortaya ilişkin teminat tutarları, genel şartları, tarife ve talimatları, primlerin ödenme usul ve esasları ile Kurum idarecisine ve yetkili sigorta şirketlerine ödenecek komisyonlar Bakanlıkça tespit edilir ve Resmi Gazete'de yayımlanır.

Sigorta primlerinin tespitinde; binanın yüzölçümü, inşaat sınıfı ve kalitesi, binanın üzerinde bulunduğu arazinin jeolojik özellikleri, deprem riski ve benzeri faktörler dikkate alınır.

Devletin afetlerle ilgili mevzuattan kaynaklanan yükümlülükleri

Madde 11- Devletin, 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanundan ve diğer kanunlardan doğan konut kredisi açma ve bina yaptırma yükümlülükleri, deprem nedeniyle sigorta kapsamındaki binalarda meydana gelen ziya ve

hasarlar sonucu uğranılan maddi zararlar için Kurum tarafından tazminat ödenmesiyle birlikte ortadan kalkar.

9 uncu madde gereğince cari bir zorunlu deprem sigortası bulunmayanlar, bu sigorta kapsamında karşılanacak zararlar için doğal afetlerle ilgili mevzuat çerçevesinde hak sahibi olamazlar.

Sigorta yükümlülerinin saptanması ve izlenmesi

Madde 12- Sigorta yaptırmakla yükümlü olanlar, Kurum tarafından tespit edilir. Bu işlem sırasında Kurum, ilgili valilik veya belediye ile tapu sicil müdürlüklerinin kayıtlarından yararlanır.

Kamu kuruluşları, zorunlu deprem sigortasının yaptırılmış ve priminin ödenmiş olduğu belgelenmedikçe bu sigortaya tabi binalarla ilgili tapu tescil işlemleri dahil hiçbir işlem yapmazlar.

Menfaat sahibinin değişmesi

Madde 13- Menfaat sahibinin değişmesi halinde sigorta, yeni menfaat sahibi ile devam eder.

Sigortalının mükellefiyeti

Madde 14- Binanın ve her bir bağımsız bölümün projeye aykırı olarak ve taşıyıcı sistemi etkileyecek şekilde tadil edilmesine veya zayıflatılmasına neden olan veya buna imkan veren malik, meydana gelen zararın bu nedenle ortaya çıktığı veya arttığı tutar kadar tazminat alma hakkını kaybeder.

Kurumun halefiyeti

Madde 15 – Tazminatı ödeyen Kurum, yaptığı ödeme tutarınca hukuken sigortalının yerine geçer.

Halefiyet, sigortalının zararına olarak ileri sürülemez.

Kurumun kaynaklarının kullanılabilceği yerler

Madde 16- Kurumun kaynakları, Kurum tarafından ve sadece aşağıdaki amaçlar doğrultusunda kullanılabilir:

- a) Kurum tarafından sigorta edilen binalara ait tazminat ödemeleri,
- b) Kurumun yönetimi ve işleyişi için gerekli olan bütün masraflar ile Kurum idarecisine ödenecek komisyon,
- c) Reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sağlanan korumaya ilişkin ödemeler,
- d) Kurumun görev alanına giren konularda yaptıracığı bilimsel çalışma ve araştırmalara ilişkin ödemeler,
- e) Danışmanlık hizmetlerine (reasürans, yatırım, risk modellemesi gibi) ilişkin ödemeler,
- f) Halkla ilişkiler ve tanıtım kampanyalarına ilişkin ödemeler,
- g) Yetkili sigorta şirketlerine ödenecek komisyonlar,
- h) Hasar tespit işlemlerine ilişkin ödemeler,
- i) Kurumun Devletten aldığı avansların geri ödenmesi.

Kurum kaynaklarının yetersiz kalması

Madde 17- Kurum, sigortadan kaynaklanan toplam yükümlülüklerini ve sahip olduğu kaynakları dikkate alarak reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sigortacılık tekniğinin gerektirdiği şekilde ve yeterli düzeyde koruma temin eder. Ancak, sigortalı hasarın beklenenin üstünde olması ve bunun Kurum kaynaklarını ve temin edilen koruma miktarlarını aşması durumunda, ortaya çıkan zarar, Kurum kaynakları ve koruma miktarının toplamının zorunlu sigorta kapsamında ödenmesi gerekli toplam tazminata olan oranı dahilinde karşılanır.

Yönetmelik

Madde 18- Kurulun çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Geçici Madde 1- Kurul başkan ve üyeleri, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde atanırlar. İlk defa atanan üyelerden başkan ve Kurum idarecisini temsilen atanan üye dışında, üçüncü yılın sonunda kura sonucunda belirlenecek üç üyenin yerine, bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen hükümlere uygun olarak yeni üye ataması yapılır.

Yürürlük

Madde 19- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesi hükmü yayımından dokuz ay sonra, 11 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü yayımından onbeş ay sonra, diğer hükümleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.